

STRAŠIDLÁŘ

MEZI NÁMI VÍLAMI

HYNEK KLIMEK

ILUSTRACE

ZDENKA ŠTUDLAROVÁ

GRADA PUBLISHING

Hynek Klimek

STRAŠIDLÁŘ

Mezi námi vílami

Ilustrace Zdeňka Študlarová

TIRÁŽ TIŠTĚNÉ PUBLIKACE:

Vydala Grada Publishing, a.s.
U Průhonu 22, 170 00 Praha 7
obchod@grada.cz, www.grada.cz
tel.: +420 234 264 401, fax: +420 234 264 400
jako svou 5237. publikaci

Odpovědná redaktorka Magdaléna Jimelová
Návrh obálky Zdeňka Študlarová
Grafická úprava a sazba Jan Šístek
Počet stran 64
První vydání, Praha 2013
Vytiskly Tiskárny Havlíčkův Brod, a.s.

© Grada Publishing, a.s., 2013

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

ISBN 978-80-247-4692-0

ELEKTRONICKÉ PUBLIKACE:

ISBN 978-80-247-8628-5 (ve formátu PDF)
ISBN 978-80-247-8629-2 (ve formátu EPUB)

OBSAH

Průvodkyně se představuje	5
O šesti panenkách a šesti mládencích	8
O víle s modrýma očima	11
O odměněné malé tanečnici	13
O napraveném nepořádníkovi	17
O vílách, které selhaly	21
O vzdušných vílách	24
O rusalkách	27
O studánkových vílách	30
Jak víla zastoupila matku	34
O maličkých vílách	38
O Kanálce a Jíkalkovi	41
O sudičkách a dalších zvláštních vílách	45
O Meluzíně	49
O čokoládově hnědé víle	54
Jak se cizokrajná víla vrátila domů	60
Vypravěčka se loučí	64

PRŮVODKYNĚ SE PŘEDSTAVUJE

Je to nádhera! Prostě bomba! Nemohu se z toho vzpamatovat. Od chvíle, kdy jsem se dozvěděla, že ze všech víl jsem právě já byla vybrána, abych vám o nás pověděla, jsem radostí bez sebe. Teď mi z toho ale jde dočista hlava kolem, a tak si nevím rady, čím začít. Je toho tolik, že nevím, ze které strany to vzít.

Naše královna, když si mě nechala přivolat, mi jen krátce sdělila: „Budeš vyprávět do Strašidláře. Jsi dost zkušená na to, abys to zvládla. Doneslo se mi, že vyřídilku máš dobrou, a sama jsem se o tom už také přesvědčila. Když máš příležitost, pusu nezavřeš od rána do večera a ostatní pomalu ani nepustíš ke slovu. Takže ten úkol je pro tebe jak dělaný. Tak se s tím nějak popasuj a nepřej si mě, jestli si na tebe budou stěžovat!“

Pak už jen dodala, abych na ni nekulila oči a že mohu jít. Tak jsem odkráčela. Zpočátku úplně jako ve snách, než mi to celé došlo. I to, že mi královna vůbec neporadila a nechala to celé na mně. Strach z toho ovšem nemám – jsem velice chytrá a vzdělaná a o nás vílách toho vím spoustu. Jsem také krásná, to však s povídáním nesouvisí a krásných víl je hodně. Jsem sice moc krásná, jenže královna neřekla, že by si mě vybrala právě kvůli tomu. Možná to tak ale bylo a ona to nechtěla přiznat, abych třeba nezpychla, a tak mluvila o mé vyřídilce. Je mi ovšem jasné, že je přesvědčená, že vyprávění dokonale zvládnou, a tak ji nesmím zklamat – a to nehrozí.

Jenomže čím začít...? Teď mě trklo, že nejdřív bych se vám měla představit. Takže, jmenuji se Slavomila a domov mám na Vysočině kousek od Jihlavy. Na světě jsem něco přes pět století. Roky jsem už dávno přestala počítat, ty pro nás víly nejsou důležité. My totiž až na zcela řídké výjimky nestárneme. Mně je věčných devatenáct let.

Už samotný fakt, že jsem na světě přes půl tisíciletí, nasvědčuje, že nejsem žádná nicka, ale úspěšná osobnost. S vílami, které neplní své úkoly nebo nějak selžou,

se totiž nikdo nepará. Stanou

se z nich buď divoženky, nebo bludičky anebo v horším případě se na ně přizene vítr a rozfouká je na cáry mlhy. Z naivek, které se zamilovaly do člověka, se stávají obyčejné smrtelnice. Pozdě pak ve stáří litují, pokud se vůbec pokročilejšího věku dožijí, že nezůstaly vílami.

A je to! Musíte uznat, že jsem se báječně rozpovídala. Věděla jsem, že mi to vyprávění půjde. Už ve škole, do které jsem chodila u nás ve vílí říši, mi

učitelky nejednou říkaly, že jsem nějak moc chytrá. Když mě pak po studiích královna pustila na svět, začala jsem to využívat. Co já už zmámila lidí, kolika mládencům jsem popletla hlavu...

Raději nechtějte vědět, jak skončili. Snad mi to nechcete vyčítat? Jsem víla a úkoly, které jsem dostala, plním. Vzorně. Jsem prostě

jednička. Podívejte, copak je něco špatného na tom snažit se být nejlepší? A ti moulové si za to, jak dopadli, mohli sami. Neměli se nechat svést k nerozvážnostem. Za svou slabost pak zaplatili. No a co? Jejich chyba. Přechytračila jsem je. Vyhrála jsem nad nimi.

Raději už změňme téma. Vás nemusím balamutit a svádět, to jako pracovní úkol nemám. Proto to dělat nebudu, ale prozradím vám spoustu zajímavého o nás vílách. Předpokládám, že i ti z vás, kteří si myslí, že o nás už četli nebo slyšeli mnohé, se ode mne dozvědí řadu dalších věcí, co ještě neznají.

Nezřídká se stává, že si na nás někdo hraje a za vílu se jen vydává. Skutečnou vílu lze ale snadno poznat třeba podle toho, že zásadně, až na zcela řídké výjimky, chodíme bosé. Boty nás totiž hrozně tíží a obuté ztrácíme svou lehkonožnost. Víla, která si nazuje střevíčky, se cítí, jako by kráčela po špendlicích nebo žiletkách. A chodit v pevných botách pro nás je, jako bychom měly ke každé noze u kotníku připevněný pytel plný kamení. Copak by se s takovou zátěží dalo ladně tančit? Vznášet se lehoulnice jako vánek? Jistěže ne. Proto boty nenosíme. Bosé chodíme i v zimě, v největších mrazech. Nás totiž nezebe. Možná znáte říkanku „Víla chodí bosa, nestudí ji rosa.“ Tak to prostě je.

Zdaleka nejsme všechny shodné. Stejně jako lidé máme různé povahy a rozmanité jsou také úkoly, které nám královna dala a které musíme plnit. Jsou víly lesní, k nimž patřím, horské, vzdušné, vodní, studánkové a další. Nám lesním vílám se v dřívějších dobách říkávalo lesní žínky. V některých oblastech tak ale nazývali divoženky. V současné době nám tak říká už jen málokdo. Dlouho jsem na nikoho takového nenarazila, a tak se to možná nepoužívá už vůbec.

Napadlo mě, že nejlepší bude přiblížit vám na příkladech, co a proč každá z nás dělá.

O ŠESTI PANENKÁCH A ŠESTI MLÁDENCÍCH

Šest lesních víl čarovalo na Písecku poblíž Čížové. Šest mládenců mířilo k lesu, připravit dřevo na zimu, když tu je uviděli. Na louce u lesa dováděla šestice krásných panenek oblečených v průsvitných hávech. Poskakovaly, výskaly a vesele švitořily. Mládenci se zastavili a překvapeně je pozorovali. Rozkošné panenky však před nimi neutekly, třebaže si jich už také všimly. Za svou nahotu se vůbec nestyděly. Naopak.

„Co tam stojíte jak solné sloupy? Copak se nás bojíte?“ zavolala na mládence jasným hlasem jedna z panenek.

„Pojďte k nám! Copak se nás bojíte? My nekoušeme,“ volaly vesele její družky.

„To budou asi slečinky ze zámku, chtějí si s námi

zašpásovat,“ usoudil jeden z mládenců a ztěžka polkl.

„Inu, když nás zvou, proč bychom nešli?“ nadhodil druhý.

A tak pokračovali v cestě. Sotva popošli o trochu blíž k panenkám, ty se jim rozeběhly v ústrety. Každá k jednomu, se zvonivým smíchem se k nim přitiskly a pažemi je ovinuly kolem krku. Po chvíli si pět z panenek odvádělo své vybrané mládence do lesa. Každá toho svého držela za ruku, zmámení mládenci bez odporu cupitali za nimi. Jen jeden se zlákat nedal.

„Kdepak, já s tebou do lesa nepůjdu,“ řekl rozhodným hlasem. „Mám milou a mám ji rád. Přece ji nezradím.“

Zbytečně se ho pokoušela přemluvit. Stál si na svém. Když shledala, že její snaha je marná, popošla k pařezu na okraji lesa, usedla na něj a usedavě se rozplakala.

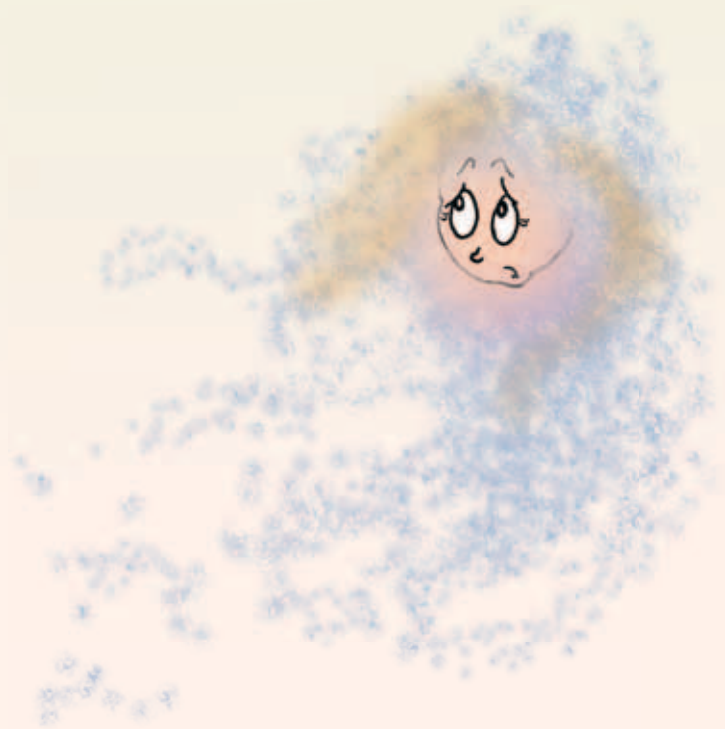
„Neplač! Líbíš se mi, jsi krásná. Já ale nechci být své Stázině nevěrný. To po mně nemůžeš chtít. No tak už nebreč!“ domlouval jí.

Jenomže krásná panenka plakala čím dál víc. Z lesa se začali vracet mládencovi kamarádi. Chovali se podivně. Jeden se motal jako opilý, druhý se klátil, očima těkal kolem a nikoho nepoznával, další běžel po čtyřech a štěkal jako pes a i poslední dva vypadali spíše jako přízraky než jako lidé. Panenky je připravily o rozum.

Mládenec, který se svou panenkou do lesa zlákat nedal, je vylekaný užasle pozoroval. Když mu pohled po chvíli sklouzl k pařezu, na kterém ještě před chvílí seděla odmítnutá panenka, už tam nebyl nikdo. Jen vítr, který před okamžikem nečekaně zadul, od něj hnal potrhané cáry mlhy a nad lesem je rozfoukával do nicoty.

Věrnému mláďenci pak dalo hodně práce, než nebohé kamarády dovedl zpět do vesnice. Zdravého rozumu už žádný z nich nikdy zpátky nenabyl.

O VÍLE S MODRÝMA OČIMA

O**bzvláště** proradné, nebezpečné a prohnané jsou lesní víly ze Šumavy. Stalo se kupříkladu, že do šumavských hor přijel mladý fotograf pracující pro jeden časopis. Ubytoval se v penzionu a každý den časně ráno, ještě za tmy, vyrážel do rašelinišť. Fotografoval tam přírodu, vzácné rostliny i živočichy a také východy i západy slunce. Pořídil už spoustu snímků, ale pořád ještě hledal něco jiného, nevšedního.

Když se jeho pobyt chýlil ke konci, po ránu, kdy slunce už začínalo hřát, spatřil dívku ležící na zádech na kmenu mohutného padlého stromu. Opalovala se. Byla krásná a úplně nahá. Fotograf chvíli váhal, ale pak se odhodlal a zamířil na ni objektiv. Dělal snímek za snímkem a kráčel k ní stále blíž. Domníval se, že dívka ho stále ještě nezpozorovala. Ta se však náhle zvedla a zpříma na něj pohlédla. Měla nádherné modré oči.

Začal se zajímavým hlasem omlouvat, ona se však jen usmála, že jí to vůbec nevadí. Fotograf pokračoval v práci jako zběsilý – dočista ho omámila.

Pak začala víla ustupovat a mladík ji s tlukoucím srdcem následoval. Náhle se zastavila a nabídla mu hubičku.

Rozechvělý položil na zem fotoaparát a brašnu. Když však udělal krok, cítil, jak se mu noha noří do bažiny a začíná se propadat. Snažil se dostat na pevnou půdu, ale marně. Dívka se nehýbala, nepokoušela se mu pomoci. Úsměv z jejího obličeje však nemizel.

Nebohý mladík se propadal stále hlouběji. Marně prosil o pomoc. Když se pak ani následující den nevrátil do penzionu, kde nechal část svých věcí, oznámili to policii. Ta po něm vyhlásila pátrání.

Krátce poté našli na blatech jeho fotoaparát s brašnou a bundu. Pátrání však bylo bezvýsledné. Patrně svůj život skončil v nebezpečné slati.

Když na policii vyňali z fotoaparátu kinofilm a vyvolali ho, čekalo je překvapení. Na všech snímcích, které fotograf pořídil v den svého zmizení na blatech, byl motýl modrásek.

„Nemohu pochopit, co ho na tom motýlovi tak lákalo,“ řekl policejní komisař při pohledu na fotografie.

Ani na policejních školách se totiž nevyučuje, jaké lsti si dokážou vymyslet a co všechno občas provádějí šumavské víly.

O ODMĚNĚNÉ MALÉ TANEČNICI

Nejsme ale všechny zlomyslné a škodolibé. Někdy děláme i dobré skutky. Kupříkladu jedna z nás lesních víl pomohla staré vdově a její dcerce od chudoby. Stalo se to u Mladé Boleslavi. Vdova s dcerou tam žily v nuzné chaloupce na samotě nedaleko lesa. Jediným návštěvníkem u nich býval hlad. Měly sice políčko, ale plné kamení a veškerá úroda z něj bývala nevelká hromádka brambor, které jim dlouho nevydržely.

Chovaly jediné zvíře, kozu. Na víc neměly. A tu kozu muselo malé děvčátko chodit každý den pást. Nemohlo při tom ale jen tak lelkovat na mezi a dávat pozor na kozu, aby se neutrhla z provazu, kterým byla uvázaná, a nezaběhla se. Malá pasačka musela na pastvě příst len, který jí matka dávala s sebou. Sama pak doma ze spředeného lnu tkala plátno a to pak prodávala, aby měly nějaký přivýdělek.

Děvčátko pilně pracovalo a při práci si po celý čas zpívalo. Občas si pro povyražení na chvíli i zatancovalo. Byla to jeho jediná zábava.

Jednoho dne, právě když holčička tančila, ji u kraje louky někdo pozoroval. Dívka se lekla, že je to její matka, že dostane vyhubováno. Jenomže

když se podívala pozorněji, shledala, že ji sleduje jakási starší dívka s věnečkem z květin na hlavě. Na sobě měla bílé, téměř průsvitné šaty ze závoje. Když se jejich pohledy setkaly, dívka se na pasačku usmála a popošla k ní blíž.

„Pojď, zatancujeme si spolu. Vidím, že tancuješ ráda. Ukážu ti, jak se správně tančí,“ vyzvala ji.

„Neboj se, uvidíš, že se ti to bude líbit,“ dodala, když si všimla pasaččina nejistého a rozpačitého pohledu.

Přistoupila k ní a vzala ji za ruce. Sama pak začala notovat příjemným vysokým hlasem. V tu chvíli se k nim začali slétávat ptáci z celého okolí. Kosi, drozdi, pěnkavy, sýkorky i další ptáčci si posedali na větve stromů u pastviny a spustili nevídaný koncert. Víla přestala zpívat a dál už se jen točila s malou pasačkou.

Ta se ještě nikdy nepohybovala tak lehce. Zdálo se jí, jako by se při tanci ani nedotýkala země, ale vznášela se nad ní. Nikdy předtím se necítila tak uvolněná a blažená. Úplně zapomněla na všechno kolem a s neznámou dívkou bez oddechu tančila a tančila. Jak pokročil čas si všimla, až když se na západě slunce klonilo k obzoru. Teprve v tu chvíli se zastavila.

„Děkuji ti. Krásně jsem si s tebou zatančila,“ řekla dívka pasačce a v tu ránu zmizela, jako by tam nikdy nebyla.

Udivená pasačka se po ní marně rozhlížela. Pak si uvědomila, že tentokrát svou každodenní práci nemá zdaleka hotovou. Spředla sotva čtvrtinu lnu, který si na pastvu donesla. Věděla, že jí to matka nepromine, že ji bude plísnit a možná ji namísto večere nechá o hladu. Už se s tím však nedalo nic dělat. Na nápravu bylo pozdě.

Večeři sice dostala, ale notně vyhubováno také. Předsevzala si, že příští den se pokusí dohnat, co na pastvě při předení zameškala. Hned jak přišla na pastvu, pilně se pustila do

předení. Jenomže netrvalo dlouho a kde se vzala tu se vzala, stála u ní dívka, se kterou včera tančila.

„Dneska s tebou tancovat nemohu. Musím dohnat práci i za včerejšek,“ řekla jí posmutněle pasačka.

„Uvidí se,“ zasmála se dívka a vyzvala ji, ať jí předá vřeteno a na chvíličku ji pustí k práci.

Malá pasačka ji poslechla a nestačila se divit, jak bleskurychle se na vřeteno navíjí upředený len. Uplynula sotva čtvrt hodina a vřeteno bylo plné a všechen len, i ten z předešlého dne, spředený.

„Tak a teď už můžeme tančit,“ řekla vesele dívka a malá pasačka se nebránila. Opět se k nim slétlo množství ptáků z okolí – za jejich zpěvu spolu tančily až do pozdního odpoledne. Tentokrát se malá pasačka domů nebála. Matka ji pochválila, že byla pilná. Dcerka ale neprozradila, jak to s upředením lnu bylo, i když ji to svrbělo na jazyku. Byla zvyklá mluvit pravdu a přišlo jí vhod, že se matka neptala, jak mohla zvládnout upříst takové množství.

Krásná dívka přišla za malou pasačkou i třetí den. Znovu jí všechen len spředla za kratičku dobu sama. Potom spolu zase tančily až do doby, kdy se schylovalo k večeru.

„Dnes se spolu rozloučíme. Potřikrát jsem si s tebou krásně zatančila a to stačí. Víckrát mě už neuvidíš. Ještě než odejdu, dám ti ale odměnu. Půjč mi svou mošnu!“ řekla dívka pasačce.

Vzala mošnu, ve které si děvčátko nosilo na pastvu

džbáněk s vodou a skrojek chleba k obědu, a popošla k bříze na okraji louky. Tam chvíli cosi dělala. Vrátila se se zavázanou mošnou.

„To je můj dar. Do mošny se raději podívej až doma. Kdybys to zvědavostí nevydržela, nic z mošny nevyhazuj a dones to všechno domů! Bude ti to ku prospěchu,“ řekla dívka a zmizela opět tak rychle, že si pasačka ani nepovšimla jak a kam.

Zvědavost jí však nedala, a tak mošnu rozvázala už na pastvině. Zklamaně hleděla na březové listí. Nejraději by je rovnou vysypala, ale zavčas si připomněla dívčino nabádání.

Jak se pak s kozou vracela k domovu, mošna jí připadala těžší a těžší. Pomyslela si, že to zřejmě bude únavou z dlouhého tancování. Do mošny se už ale znovu nepodívala. Až když ji doma položila, cosi zacinkalo. S matkou se do ní podívaly, obě zůstaly úžasem bez dechu. Březové listy v mošně byly z ryzího zlata.

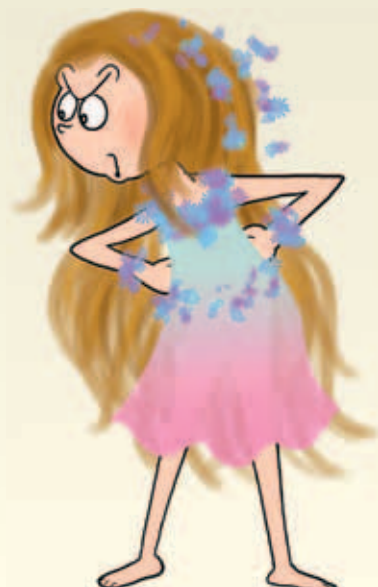
Děvčátko matce vypovědělo, jak k němu přišlo. Až do konce života pak obě vděčně vzpomínaly na hodnou lesní vílu. Její odměna za tanec s malou pasačkou byla víc než královská. Z vdovy a dcerky udělala boháče. Už nemusely žít v nuzné chaloupce a třít bídu s nouzí.

Vdova koupila velký statek i s polnostmi a lukami a zbylo i na stáje plné dobytka. Když pak dcera dorostla, byla žádanou bohatou nevěstou.

O NAPRAVENÉM NEPOŘÁDNÍKOVI

V Brdech nedaleko Dobřichovic zbavila lesní víla školáka Honzíka jeho zlovyku, nepořádnosti. Byl to jinak chytrý a šikovný kluk. Víla ho zahlédla, když šel po cestě lesem. Zrovna dostal chuť na bonbony, které měl s sebou. Jeden z nich vybalil a obal pohodil do trávy u cesty. To vílu nazlobilo, a tak vyšla z lesa, mračící se a s rukama v bok mu zastoupila cestu.

„Prosím tě, to je ti zatěžko odnést si ten papírek s sebou a dát ho někde do odpadkového koše?“ zaškaredila se na něj.

Honzík se zastavil a udiveně se na ni podíval.

„A co je na tom? Vždyť tady takových papírků kolem cesty leží spousta. O jeden víc nebo míň, co na tom sejde?“ odsekl.

„Ale tam, kde jsi ho odhodil, ještě žádný papír neležel. A bylo by jich tady alespoň o jeden méně, kdybys tam nepřidal ten svůj,“ nedala se.

„Ty jsi asi praštěná nebo co. Nechápu, že se staráš o takové maličkosti,“ zavrtěl hlavou Honzík, obešel ji a pokračoval dál.

„Aby tě ta tvoje nepořádnost jednou nevytrestala!“ zaslechl ještě její káravý hlas. Otočil se za ní a chtěl si zaťukat na čelo, aby dal najevo, co si o ní myslí. Pohyb ale nedokončil. Viděl, jak ta holka k němu natahuje ruce a upřeně se na něj dívá. Zarazil se, ale pak si pomyslel, že to neznámé děvče to asi opravdu nemá v hlavě v pořádku. Vždyť se chová podivně a po lese chodí bosá. Zavrtěl tedy hlavou a pokračoval v cestě.

Nenapadlo ho, že se nesetkal s děvčetem, ale s vílou. A nemohl tušit, že si právě vzpomněla na jedno kouzlo, kterému se naučila, když ještě ve vílí říši chodila do školy. Přičarovala mu sen, který se mu měl zdát následující noc.

Za několik dnů se setkali znovu. Skoro na stejném úseku té lesní cesty. Honzík tam nebyl sám, ale se skupinou spolužáků. Na ruku měli rukavice, každý z nich nesl igelitový pytel a sbírali do nich pohozené papíry, kusy igelitu a další odpadky odhozené v lese u cesty. Honzík s vílou se poznali na první pohled.

„Jejda, to jsi ty. Tys mi teda dala! Já nevěděl, že umíš čarovat!“ řekl víle.

Usmívala se na něj, ale nic neříkala.

„Co jsi vůbec zač? Nejsi náhodou víla?“ zeptal se.

„Jsem,“ přitakala.

„Já si to myslel. Došlo mi to, když se mi po tom, co jsme se tady potkali, zdál divný sen,“ vydechl.

„A co se ti zdálo?“ zajímalo ji. „Víš, chci si ověřit, jak to moje čarování funguje.“

„Hm. Byl to hrozný sen, to ti teda řeknu!“ začal Honzík.

„Zdálo se mi, že jsem šel tou samou cestou lesem a ten papír, který jsem tam odhodil, najednou obživil. „Ty jsi mě tady zapomněl a já sem nepatřím. Tak si mě odnes!“ křičel, skočil mi na kalhoty a začal šplhat nahoru po nohavici.

A najednou se ke mně začaly sbíhat všechny papíry, co tam byly pohozené, ale nejenom ty. Spolu s nimi i špinavé, potrhané igelitové sáčky, prázdné plastové i skleněné lahve a také střepy, rezavé plechovky a všelijaký nepořádek, který tam lidé naházeli. „To je bezvadné! Máme nosiče! My sem také nepatříme a už se nám tady nechce povalovat!“ křičely a skákaly na mě. Na záda, na ramena i na hlavu, prostě všude, kam se ještě vešly. Chtěl jsem utéct, ale to se nedalo, najednou jsem byl tím odpadem zavalený až nad kolena a hrnul se na mě další a další.

„Vás jsem sem přece nepohodil, tak mě nechte být! Přece si to neodskáču za všechny!“ vykřikl jsem na všechny ty papíry, igelity a ostatní.

„Ale odskáčeš! Už je na čase, aby to někdo splatil!“ odsekla mi potrhaná igelitová taška, umatlaná kdo ví od čeho. Vyskočila a připlácla se mi přímo na čelo. Měl jsem strach, že mě